יורבי יהודה אמר לך כי כתיב הישר (בעיניו) א וורבי

הוא דכתיב אבל בבמה גדולה אפילו חובות

נמי ליקרוב אלא הא כתיב איש לאו

למימרא דאיש ישרות הוא דליקרוב הא

חובות לא ליקרוב כי כתיב איש להכשיר

את הזר זר ימוזרק הכהן את הדם על מזבח

ה' נפקא מהו דתימא ליבעי קדוש בכורות

כמעיקרא קא משמע לן. חכמים היינו תנא

קמא אמר רב פפא יקרבו נסכים במדבר

איכא בינייהו: אמר מר רבי שמעון אומר

וכו': מ"מ דרבי שמעון דכתיב יויעשו בּ בני ישראָל את הפסח בגלגל פשימא אלא יּ הָא

קמ"ל דחובות כעין פסח הוא דקרב הא לאו

כעין פסח לא קרב ואידך מיבעי ליה לכדרבי

יוחנוֹן ִ⁰דא"ר יוחנן משום רבי בנאה ״ערל

מקבל הזאה תני תנא קמיה דרב אדא בר

אהבה מאין בין במה גדולה לבמה קטנה

יאלא פסח הוחובות הקבוע להן זמן הו(א"ל באלא פסח הו

יחיד חובות שקבוע להן זמן מנא ליה א"ל

אסמייה) א"ל תתרגם מתניתך בעולת חובה

דאיכא עולת נדבה דאי וו חמאת יחיד הוא

חובות דקביע ליה זמן מי איכא ולוקמה

במנחת חובה דהא איכא חביתין קא סבר

יאין מנחה בבמה: באו לשילה וכוֹ': מנא י

הני מילי א"ר חייא בר אבא אמר רבי יוחנן

יכתוב אחד אומר נותביאהו בית ה' שילה וֹ

וכתוב אחד אומר ⁴וימש (את) משכן שילה ח

אהל שכן באדם וכתיב יוימאם באהל יוסף

ובשבם אפרים לא בחר הא כיצד לא היתה

שם תקרה אלא אבנים מלממן ויריעות

מלמעלן והיא היתה מנוחה: קדשי קדשים:

מנא הני מילי ז א"ר אושעיא דאמר קרא

השמר לך פן תעלה עולותיך יבכל מקום י

אשר (אתה) תראה בכל מקום אשריין תראה

אי אתה מעלה אבל אתה אוכל בכל מקום

שאתה רואה אימא בכל מקום שאתה רואה

אי אתה מעלה אבל אתה זובח בכל מקום

שתראה או א"ר ינאי אמר קרא ישם תעלה ושם

תעשה רבי אבדימי בר חסא יו אמר אמר קרא

בח א מיי׳ פי״א מהלכות

פרה אדומה הלכה ג: ב מיי פ"א מהלכות קרבן פסח הלכות מיים פ"א מהלכות בית בש ג מיי פ"א מהלכות בית הבחירה הלכה ב:

תורה אור השלם

1. וזרק הכהן את הדם על וְזֵן לְ וַפְּנֵח אֶהֶל מוֹעֵד בְּלְּהְיַה יְהְּלָה פְּנֵח אֹהֶל מוֹעֵד הָהַלֶּב לְרִיח נְיחֹה הַהַלְב לְרִיח נְיחֹה לְיוֹיוֹה: וויקרא יז, ו לְיוֹיוֶה בְּנִי יִשְׂרְאַל בְּגַלְגְּל 2. וַיַּעשׁוּ אֶת הַפֶּסֶח בְּאַרְבְּעָה עַשָּׁר יוֹם לַחִדֵשׁ בָּעֵרָב יהושטה י ייקי. דעררות יריחו: ְּצָּעָ בּוּתְיְּ יְתּוּשׁ הְּ, י 3. וַתַּעֲלַהוּ עָמָה בַּאֲשֶׁר נְּמְלַתוּ בְּפָרִים שְׁלֹשָׁה וְאֵיפָה אַחַת קָמֵח וְנֵבֶל יֵיִן וַתְּבַאֵהוּ בֵּית יהוה שלו והנער נער:

4. וַיִּטשׁ מִשְׁכַּן שׁלוֹ אֹהֶל שָׁכַּן בָּאָדָם: תהלים עח, ס 5. וַיוֹצֵא נוֹזְלִים מִּפְּלַע וַיוֹרֶד. בַּנְהַרוֹת מֵיִם: תהלים עח, טז בְּנְהְיוֹ זוֹ תְּיָבֵי: הואלים עוֹ, טוּ 6. הָשְּׁמֶר לְּךְּ בֶּּן תָּעֲלָה עלתִיךְ בְּכָל מָקוֹם אֲשֶׁר תְּרָאָה: 7. בִּי אִם בַּמְּקוֹם אֲשֶׁר יְבָחֵר

יְהֹוֶה בְּאַחַד שְׁבֶּטֶיף שָׁם תַּעֵּלֶה עלתִיף וְשָׁם תַּעֲשָׁה כֹּל אֲשֶׁר דברים יב, יד

מוסף רש"י

קרבו נסכים במדבר. גאסל מועד שנמדגר כל ארגעים שנה (לעיל קיא.) ערל מקבל הזאה. ערל ישראל שנטמא במת, מקבל הואה ליטהר מטומאתו וכשימול אינו לריך לחזור ולהזות ואוכל בקדשים ולא אמרינן הזאת ערלות לא שמה הואה (יבמות עא:) אין לא שמה הואה (יבמות עא:) אין בין במה גדולה. אין הפרט נשעת היתר הכמות כין כמה גדולה. זה מזבח של משה בעודו גדוכה, זה מזגה של משה בעדרו גנונ וגבעון, לבהה קטובה. מזגה של יחיד של ליחיד ויחיד עושה במה לעלמו (מגילה ש:) אין מגדוה שלותס, ואוקימען לעיל (דף קו") שלותס, ואוקימען לעיל (דף קו") בשעת היחד במודשה במקדיםן בשעת היחד במודש. ובמיד מאותם נינונות אלמת זדחים הוא דהנו

ליקוטים

אבל אתה אוכל כמקום שאתה רואה. פי׳ ולא מיירי אלא בשילה, דאי בירושלם לפנים מן . החומה ובנוב ובגבעון בכל ערי ישראל ובגלגל בכל מקום ובמדבר במחנה ישראל, אלא ודאי על שילה קאמר. (פסקי שיש כיולה בהם נדבות הבל חטחות הלבור כגון

שעירי הרגלים אע"ג דקבוע להם זמן לא קרבו והא מילתא דייק גדולה אתא למה לי דכתיב איש נכתוב כל הישר בעיניו וכיון לה מדקתני פסחים דליתני קבוע להם זמן ותו לא והוו להו פסחים

בכלל אלא על כרחך מתניחין קמ"ל דלא קרבו לרבי שמעון בגדולה לבד מפסחים אלא לו שיש כיולא בהם בבמה לאו והכי קאמר אלא פסחים שקרבו בגדולה לא בו קרבו בקטנה כלל ושאר דברים שקרבו כאן וכאן אין חילוק בהם אלא שבוה לא הקריבו אלא נדבות ובזה קרבו חובות הקבוע להם זמן כדפירש בקונטרם והכי נמי הוה מצי למידק אברייתא דלעיל דקאמר ר״ש אף לבור לא הקריבו כו׳ שו ואי משום דלא איירי התם רבי שמעון בחילוק שבין במה גדולה לבמה קטנה כדאיירי הכא מ"מ על לדו חנם הזכיר פסחים דהא הוו בכלל חובות הקבוע להם זמן ותימה מנא ליה לר' שמעון הא מילתא דחטאת דקבוע להם זמן לא קרב דהא לעיל מפרשינן טעמא לרבי שמעון דיליף מפסח גלגל והא ליכא למילף מפסח דפסח נמי אין כיולא בו נדבה ואי הוה מפרשינן כן להו דפסח חשיב כיולה בו נדבה משום דהוי קדשים קלים כעין שלמים הוה ניחא אבל בקונטרס לא פירש כן וע"ק היכי דייק מדקתני פסחים דלמא הא דקתני פסחים משום דעיקר טעמא מפסח יליף וכן בפ״ק דמגילה (דף ט:) תני פסחים לחוד ופריך בגמרא פסחים ותו לא אלא כעין פסחים ע"כ מה שהוכיר פסחים טפי מאינך משום דכולהו מפסח ילפינן לכן נראה לפרש דקא אמר תתרגם מתניתך בעולה היינו משום דכיון דמפסח יליף אית לן למימר מה פסח שקבוע לו זמן וישנו בלבור כביחיד בשעת היתר הבמות לבור בפסח ראשון ויחיד בפסח שני כדאמרי׳ פסחים (דף סו.) איש נדחה ואין לבור נדחין אף כל שקבוע להם זמן וישנו בלבור כביחיד בשעת היתר הבמות דהיינו עולות שישנן בלבור בתמידין ומוספין וביחיד בנדבה אבל חטאת לא משכחת ביחיד בשעת היתר הבמות דאפילו בבמה

גדולה לא קרבו חובות דיחיד לרבי

שמעון כמו לר"מ ורבנן והכי פירושו

דשמעתא ותתרגם מתניתך בעולה דאיכא עולת נדבה ונדבות דיחיד קרבו והוי דומיא דפסח דאי בחטאת חטאת נדבה מי

ואשתכח דטמאי מתים שהיו בו בהם שהרי רובן טמאי מתים היו איכא דמשכחת ביה חטאת ביחיד דאילו חובות דיחיד לא קרבו שמתו אבותיהם כל ארבעים שנה במדבר ונטמאו בהם ואם לא קבלו הזאה ונטהרו בערלותן אין להם שהות להזות משמלו דהא לא עולות ולא חטאות ופריך ונוקמה במנחה דאיכא חביתים ומשני לריך להפריש בו שלשה ימים בין הואה להואה רביעי חמישי וששי אין מנחה בבמה וא"ת ונוקמה בשלמים כגון כבשי עלרת דהא וכאן אי לא הזו עד יום אחד עשר בניסן הואה ראשונה לאחר איכא 🗗 ביה שלמי נדבה וי"ל כדפרש"י דכבשי עלרת קק"ד נינהו ושלמי יחיד קדשים קלים ולא משכחת כיוצא בהן ביחיד י: שמלו תו לא מטי זמן הואה שניה עד יום חמשה עשר

וביבמות איתיה להא דרבי יוחנן בפרק הערל (דף עא:): ותתרגם כרו מתניתך. דקתני חובות הקבוע להם זמן קרבו בגדולה: בעולה. כגון עולות של תמידין ומוספין בהו לבור קרבו בה [אבל] חטאות הקבוע להם זמן בחטאת נמי קאמר: חטאה נדלי במטאת כמי קאמר: חטאה נדלי מי מובות הקבוע להם זמן בחטאת נמי קאמר: חטאה נדלי במטאת כמי קאמר: איכא. ליקרב כיולא בה בקטנה ועל כרחיך מתניתין 🗈 קמ"ל דלא קרבו לר"ש בגדולה לבד מפסחים אלא חובות שיש כיולא בהן נדבה מדקתני אלא פסחים וחובות הקבוע להם זמן ואי ס"ד כל חובות הקבוע להם זמן קאמר פסחים דקתני למה לי הכי הוה ליה למימר אין בין במה גדולה לבמה קטנה אלא חובות הקבוע להם זמן והוו להו פסחים בכלל אלא ה"ק אלא פסחים שקרבו בגדולה ולא קרבו בקטנה כלל ושאר דברים שקרבו כאן וכאן אין חילוק בהן אלא שבוו לא קרבו אלא נדבות ובזו קרבו אף חובות הקבוע להם זמן: ונוקמה נמי במנחה. דמשכחת לה כאן בו מנחת נדבה בקטנה ובגדולה עודפת מנחת חביתין שהיא חובות בחו הקבוע להן זמן בכל יום: קא סבר רב אדא בר אהבה אין מנחה בבמה. דובחים כתיב ש' ובשלמי לבור דעלרת ליכא לאוקמה משום דשלמי במה קטנה לא דמי להו שאלו קדשי קדשים ואלו קדשים קלים: מנה"מ. דבית אבנים למטן ויריעות לגג: ויטש משכן שילה אהל שכן באדם בשו: השמר לך. משתבאו אל המנוחה קאי קרא: 131

ורבי יהודה. דאמר יחיד נמי מקריב חובות בגדולה אמר לך כי ותחרגם מתניתך בעודה. פירוש כגון עולות ממידין ומוספין כתיב הישר דממעט יחיד מהקרבת חובות אבעיניו כתיב יו: אלא לרבי יהודה הא כחיב איש. ואי לאו למעוטי אף מבמה

דבעיניו היינו דו קטנה פשיטא דאיש הוא דמימעיט דהא לבור לא מקרבי בה: להכשיר את הזר. לעבודת במה: זר מוזרק הכהן נפקא לן. לקמן בפירקין דכתיב (ויקרא יו) וורק הכהן את הדם על מובח ה' פתח אהל מועד כהן פתח אהל מועד ואין כהן בבמה אלא אפי׳ זר ואפי׳ עבד הכי דריש ליה בתורת כהנים ": חלמים היינו חנא קמא. רבנן בתראי היינו רבנן קמאי דהא אינהו נמי הכי אמרי דיחיד לא קרבו אלא עולות ושלמים ולבור קרבי [נמי חובות] דהא מאיש נפקא להו מיעוטא בוו: הרבו נסכים במדבר חיכח בינייהו. לרבנן קמאי לא קרבו נסכים במדבר ועולה ושלמים גרידא בלא נסכים קא בו גמרי דקרבי בבמה דבמדבר לא קרבי דכי יו תבאו דפרשת נסכים (במדבר טו) להטעינה נסכים במשכן שילה אתא לאחר ירושה וישיבה כדאמרן בהשוחט (לעיל קיא.). ורבנן בתראי לטפויי אתו יו מדתנן משנה יתירא כל שהלבור מקריבין באהל מועד שבמדבר מקריבין בגלגל למה להו למיתני הא רבי יהודה נמי בלבור כוותייהו קאמר והכי איבעי להו למימר כאן וכאן לא קרבו ליחיד אלא עולה ושלמים אלא לטפויי אדרבנן קמאי אתו ואמרי כל שהליבור לריכין להקריב (6) מקריבין יחו באהל מועד שבמדבר מקריבין באהל מועד שבגלגל ולטפויי נסכים אתו ולמימר דקרבו במדבר ללבור וליחיד וכן בגלגל (כ) לשתי יש הבמות ולמחן כו דחית ליה קרבו במדבר אית ליה דקרבו בבמת יחיד בגלגל דכי תבאו לא אתא אלא להטעינה נסכים לבמה קטנה דהא בגדולה כבר היו קריבין: פשיטא. דבעו למיעבד פסח: ערל. שנטמא במת מקבל הזאה וטהור מטומאת מת ליגע בקדשים ויליף מהכח דכתיב (יהושע ה) ויעשו את הפסח בגלגל דמשמע שעשאוהו כהלכתו במילה בטהרה כאו ורובן ערלים היו במדבר דכתיב (שם) לא מלו ואמרינן

ביבמות [עה:] בעשרה בניסן שעברו את

הירדן לא מהול משום חולשא דאורחא אלא בחד סרי הוא דמהול

ל) ע׳ ספרי ראה סה, כ) [לעיל קיל. וש״נ קידושין לז:], קיל. וש"ג קירושין לז:], קיל. וש"ג קירושין לז:], ג) יכמות על: ירושי פסחים ספ"ח. נזיר פ"ח ה"א, וע' פסחים שם ה"ו, ל) מגילה ט: ע"ם, ע' ירוש' מגילה פ"א ל ע, ע יווש מגייה פא הי"א, ל) [לעיל קיג.], (1) ירושי שם הי"ב, 1) אחרי פ"ט ה"ז, ל) ע׳ ב"ב צג:, (2) ויקרא זה, ל) וע׳ תר׳ מנחות מו. ד״ה דרחמנא.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קרבו נסכים וכו כל שהלבור לרכין להקריב באהל מועד כל"ל וחיבת מקריבין מחק: (צ) בא"ד וכן בגלגל בשעת הכמות:

שינויי נוסחאות

א] ל"ל אבעיניו (הגרי"ב, ב"ש, וכ"ה בכי"ר וברש"י). נ"ל כי כתיב הישר בעינו בבמה קטנה הוא הישר בעינו בכמה קטנה הוא דכתיב (כי־מוצ): 2] נקלל כתיכ ויתנו בני ישראל בגלגל ויעשו את הפסח (הגרי־ב, וכיה בכי־צ): ג] אלא לאו הא קמ"ל (*ש"מ): ד] ל"ל פסחים (*ש"מ): ה] הנס"ו מוחק המינות שבסוגרייס, וכ"ל גירסת רש"י שבסוגרייס, וכ"ל גירסת רש"י ומוס". ונצ"ק הביל גירסת ספריס ישניס א"ל דאמר לך מני ר"ש דאמר אף צבור לא הקריבו אלא פסחים וחובות הקריבו אלא פסחים והובות הקבוע להן זמן א"ל יחיד חובות שקבוע להן זמן מנ"ל ופ" מדקתני "אין נ"ן" משמע דמשכחת בכמת יחיד חובות יחיד הקבוע להן זמן וקשמר דלה קרבו הכמת יחיד, ועל זה פריך ומי משכמת ביחיד חובות הקבוע להן זמן]. א"ל אסמייה [פי" אסמייה למיבות "וחובות הקבוע להן זמן" ממתניתא] א"ל לא יטן זמן "מתנוניתון א"ל לא הסמייה ותתרגם מתביתן בעולת חובה דאיכא עולת ראיה פיי למלינו שפיר כיחיל חובות שקבוע להן זמן כגון בעולת לאים. אבל בתעלת לא מתנון דאי מתנו ביחים דרבות להיי בעולת התון דאי בעולת לא התון דאי בעולת לא התון דאי ביחים ביורבר ביברי לא התון דאי ביורבר ביורבר ביורם לא המנות ביורבר ביורם לא המנות ביורבר ביורם חטאת חובה יחיד דקבוע ליה זמן מי איכא וכו׳. והא דפריך אמ״ר ממומה תדומו מי׳ דרכ״א זמן מי איכא זכור. יוטנו לפניק אח"כ ממנחת חביתין פיי בקר"ל משום דהוי חובה ליחיד הוא הכה"ג וקבוע לה זמן. ועע"ש בדבריו ובפ"מ ושאר מפרשים. וגי' כי"ל ושמכ"י א"ל דאמר לך וגי כי כוסמכי אייכו אמו כן מני ר' שמעון היא דאמר אין בין במה גדולה לבמה קטנה אלא פסחים וחובות הקבוע להן זמן תתרגם מתניתך בעולה דאיכא עולת נדבה וככי"ל ואיכא הא והא] דאי בחטאת דאיכא הא והא] דאי בחטאת חטאת נדבה מי איכא ולוקמה נמי במנחה דהא איכא חביתין כו'. ומתפרשל הפידש"י ותופ': ו] נ"ל דאי חטאת חטאת נדבה מי איכא (*גליום, וכו נוס' לש"י מי איכא (יגריו). וכן נוס, רסייי ועיי בלות שלפנייו: ון בשיימ נוסף אלמא בית הוא. וכ"ס בכייית וכילקוט |וכ"ס בכייית וכ' לן בשיבוש קלמן: הן בכתסיי ושיית נוסף אלמא אהל הוא. והמיבות ונוסף אכמא החל הוא. והמינות שלמ"כ עד הא כיצד, ממקן הש"מ וכל לותל בכ"ל ובילקוט: מ] מלמעלן: קדשים קלים [בכי"ל ור' ומעשר שני] בכל הרואה: מנא הני מילי כל"ל, הרואה. מנא הני מידי נכייק. והשלר נמסק (*ש־ים): י] ככתה"י וש"מ נוסף א"ר אלעדו: יאן !"ל שאתה רואה (*ש־ים): יבן !"ל חמא (*ש־ים): יגן בכתה"י וש"מ נוסף אבמה קטנה שהיא לפניו בכל אשר יבחר, אבל בגדולה בהדיא דעשו פסחים בגלגל: מז] קאמרי דקרבי בבמה גדולה שון קאמרי דקרבי בבמה גדודה כל"ל (צ"ק, כ"פ): יון ל"ל וקרא דכי תבואו (כ"י): יחן סכ"מ מוחק תיכת מקריבין. וכ"י בכ"ש. וכש"מ גרים ליה, ולהלן גרים ומקריבין. וכ"ה ים בשתי (כתה"י, ד"ו וצ"ק):

ישן בשהי (ישר ידי בש. בן ליל דלמאן (ידים: באן ובטהרה (כייי ודין: כב] ליל היו (צדק: כג] נ"ל להפריש בין הזאה ג' להזאה ז' רביעי וכר': כד] ל"ל תתרגם ("ש"ם. ועי' גלות ה: כה] ל"ל ומוספי ("ב"ש: כן ל"ל (צ"ק: לד) ל"ל לא על חגם (ב"ש ומ"ם: לה] מינת כן נתחק (ב"ש: לו) ל"ל נדבה (בארים: לגן כיי אניירי התם כרי לל"ל (צ"ק: לד) ל"ל לא על חגם (ב"ש ומ"ם: לה] מינת כן נתחק (ב"ש: לו) ל"ל לא (כייי): כם] לל"ק הוסוף ש"מ דאיקרי אהל: לן אלא חובות שיש (ב"ש: לא) ל"ל נדבה (בארים: למחק (ב"ש: מ"ם) ל"ל כייי): כם] לל"ל כייין: כם לל"ל (צ"ק: לד) ל"ל לא על חגם (ב"ש ומ"ם: לה] מינת כן נתחק (ב"ש: ל"ם כייים: למחק) (ב"ש: ל"ם כייים: לח"ם: ל"מ"ם כייים: ל"מ"ם ל"